ПРЫСТАЎКІ

Прыстаўка *су* – пішацца:

У назоўніках, дзе *су* – выдзя-ляецца толькі гістарычна: *сусед, сувой, сувязь, супын, супынак, сутаргі, сумятня, супастат, супоня, суткі, сутокі, суцяга, сумёт, сустаў.*

У словах, якія без *су* – не ўжываюцца: *суквецце, сузор'е, суладдзе, сугучча, суглінак, супесак, сукравіца, сузі-ральнік, сумежжа.*

У новых утварэннях, калі ёсць слова і без *су*-: *суграмадзянін, супалімер, сукрэдытор, сукіраўнік, супастаўшчык, сучлен, суапякун, супрацоўнік, сукрэдытор, суродзіч, сунай-мальнік, суспадчыннік, суадказчык, сузабудоўшчык, сувыканаўца* і інш.

У дзеясловах*:* *суадносіць, су-падпарадкоўваць, сумяшчаць, суіснаваць, сустракаць, суты-кацца, супярэчыць, супастаўляць, супадаць;*

у прыметніках: *сумежны, су-купны, суладны, сугучны, сучас-ны, сувымяральны, супольны, сумесны, суцэльны;*

у прыслоўях:

супраць (супроць).

НА СТЫКУ З КОРАНЕМ

Калі апошняя зычная літара прыстаўкі і першая літара кораня супадаюць, то пішуцца абедзве літары: *аддача, аддалены, Наддзвінне, наддаць, бяззорны, ззаду, ззелянелы, ссадзіць, ссівелы, бессардэчны, паддопытны, рассыпаць, раззлавацца, рассаднік* (тое, што з'яўляецца крыніцай чаго-небудзь)

ус

т

Словы-тэрміны іншамоўнага паходжання часткова падпарадкоўваюцца гэтаму ж правілу (асабліва тады, калі ёсць словы і без прыстаўкі, а прыстаўка далучаецца і да іншых каранёў): *сюррэалізм, аддукацыя* (рэалізм, індукцыя).

У

ўспр

мове, літары не падвойваюцца: *іласацыя,*

ірыгацыя, ірэальны, іміграцыя, акамадацыя, карэляцыя, аперцэпцыя, дысідэнт, імартэль, анігіляцыя, інервацыя,

акорд, карэспа

вызначаецца

Увага!

У словах *расол, расольнік, расада, расаднік* (месца, скрынка для вырошчавання расады) **адбылося сцяжэнне гукаў, і таму яны пішуцца з адной літарай** ***с.***

У ПРЫСТАЎКАХ З-, ІЗ-, УЗ-, РАЗ-, БЕЗ-, НЕБЕЗ-, АБЕЗ-, ПРАЗ-, ЦЕРАЗ-

Літара ***з*** **пішацца перад звон-кімі, санорнымі зычнымі і ёта-ванымі галоснымі (перад апострафам):** *здаць, знес-*

а –

У слове *разявіць* **і вытворных ад яго, таксама ў словах** *узлаваць і ўзлавацца* **адбылося сцяжэнне [з] –**

У некаторых назоўніках, дзе прыятаўка выдзяляецца толькі гістарычна*: сасуд, савет, сабор, саюз, саслоўе.*

У прыметніку *сапраўды* **і вытвороных ад яго**.

тара *с* перад глухімі зыч-

іспыты,

, роспіс,

арысны,

цер

езд,

раз

ага!

У словах, утвораных ад дзеясловаў *ісці, хадзіць,* **прыстаўкі на** ***з-*** **пішуцца ў залежнасці ад**

У лексемах, словаўтваральна звязаных са словамі з прыс-таўкай *са-*: *саўдзел (саўдзельнік), саслоўны (саслоўе), састыкоўванне (састыкаваць), састаўляць (састаў), сашчэпка (сашчапіць), сапраўды (сапраўдны)* і інш.

У дзеясловах, калі *са-* з'яўля-ецца варыянтам *с-* (перад збегам зычных): *садраць (здзяру), сагнаць (зганю), саскочыць, сажмурыць, сасма-жыць, саслабець, сасватаць, састроіць, сашмаргнуць, сашпі-ліць, саштурхнуць, сасмягнуць, сагнуць, саграшыць, сашчыкнуць, сашчапіць* **і інш.**

У запазычаннях і кальках (пераважна з рускай мовы):
саіскальнік, сакурснік, садружнасць, сатрапезнік, сачыненне, састаў, саслужывец і інш.

Увага!
Напісанне прыставак *су-* і *са-* ў іншых выпадках вызначаецца па слоўніку.

Эйгердаўскі дзіцячы сад –сярэдняя школа

Беларускі правапіс у апорных схемах